אמר עזמות

ידעתי, חביבי הקוראים, כי מחכים הנכם בשבר עינים ומצפים בכליון נפש, שאספר לכם אני בתרחבה את כל המעשה ב„חרב הארוכה" סמינסק, שהיה לשיחת-הבריות בעירם, חמת כל ה„סקנדל" הנורא שהיה בשבוע זה ב„אחוה" ואך „עמרמיקה" קבל מכות נמרצות השבוא בכבוד גדול ה„חורינויא".

וזכון, ביום שלישי זה, יום שחוכפל בו „כי טובי", הלכתי לסלון ורשבסקי להשתתף בהתכנות-כלחתו של אחד מקחדי „דאר-חיום", אברהם בן אליעזר רבלין, ועוד פרם הספקתי להכנס לאולם הנערים שבו נמצא התתן דנן, „התאבלו עלי כשני מנינים יחודים, וקנים וצעירים, בעלי פאות וסנולחים, חקיפוני כתגורי של עכבור, ואני ישבתי לי על כמא באמצע לשמע מליחם ומרירחם את המעשה של „המגיד" מסינסק, שמעולי איש עפי דרכו ועפי אגודלו...

ולמה נקרא שמו „חרב הארוכה"? — לא חלילה בפני שהתא ארוכה אן שחור. אלא מפני המעשה שחיה, וכראים חדברים לשמעם.

ה„כחקשה שבעיר", בא לשכון כבוד בעדנו מרע ובעל-הרשן, מסינסק אשר בגנ„ר-הרשן" הוא ירוח שם הרשותו בכלחה הכבוה על הרבנים. ולמה דוקא ב„אחוה"? — [illegible] אחוה על כל בני הכנסיות והמרשות

ולא תחירו לן לדרש. ולמה לא תחירו לז? — ענין זה יבואר איה לחלן. ומחמת שהוא „מגיד" בחסד-עליון ויודע לחבל את דבריו במשלים ובפתגמים ובדברי החשכלה ולחביא ראיות מן הפוסקים הראשונים והאחרונים ומטעים את דרשתו בניגון חידוע של המגידים —מין בן-ציון ידלר מודרני!—, ע„כ יש לו „קחל" גדול וסדי ערב בערב לחפלת „מעריב" זורמים מאות מאחביי מכל המונים ושותים את דבריו בצמא ומלקקים מטש את אצבעותיחם מסרברותיו...

אלא שאחביי ספקנים הם ומדת החשדנות ריל נוחגת בחם עוד מימי משה רבנו, וחחלו לחביע אחרי המגיד, רמחקרי רב בישראל, וחחילו חוקרים ודורשים, ככחוב, ונחגלה לחם מפיו כי משפחתו נשארת במינסק ומקבלת נ„אלאוואני (משכרת) ברוסית הסובייטית אלא שבזמן האחרון נפסקה חמשכרת, אינו יודע סדוע, וע„כ הוא דורש לאסף לו בקערת... ולא עוד אלא שזכה לקבל „פספורט" ו„ויזה" הלון-ושוב, מה שווכים רק „יחידי סגולה" בזמן הזה אצל הבולשביקים, וראו בכיסו גם חעודת שבח כחוב בפרוש בלשון הרוסית: „איוורייסקי ריליגיחני פרוציראטל". כלומר: ב„כ יחודי דחי...

* * *

וחדבר מוקשה מן הקצה אל הקצה. ראשית, רב בישראל שחוא עולה על הדוכן ומכריח לפני עם ודעת כי יש לו „אנייגענעם פירוש" כלומר: פירוש משלו לחורת הקדושה

והוא חחר ושונה בדבריו, לצורך ושלא לצורך, כי לא צריך להשתחוות ל„עגל הזהב"... וחשנית — וחחו חעיקר! — אחר סן חחפשים, ריביזיוניסט נלחב מאד, ראה בעיניו, איך „חרב" דנן אוכל במסעדה אחת ברחוב בן-יהודה ושוכח לפעמים לברך ברכת-המזון, מחמת שאינו מדקדק — כך מבטיח לי הריביזיוניסט הזה — גם בנטילת-ידים...

אגב, לחש לי אחד מסגל-החבורת, שפנו לנכבדי חקחל מבני עירו, שאינם אגודיסטים, וחקרו אצלם לדעת מי הוא „חרב" הזה, אבל חם שחקו. אומרים, כי שתיקה יפה זו באה מחשש פן יבולע למשפחותיחם שם במינסק...

ואחד מבני-החבורת, מיקירי ירושלים, יהודי בעל פאות וכפתן מן המחוחנים שבשמחת החתונה וזמן החשדנים הגדולים מסר לנו מדרשתו של ה„מגיד", מלת במלה, בניגנתו וכחנועותיו, על „ארמי אובד אבי". יעקב אבינו בא אל לבן הארמי בענין רחל בתו הקטנה ואמר לו לבן: נקבה לי את שכרך! מה פרוש „את שכרך?", משמע שלבן רצה לעשות את יעקב לפועל ולשכיר יום, כלומר לנצל אותו? ע„כ ענה לו יעקב מיד: לא ולא! רוצה אני דוקא „עקודים נקודים וברודים" כלומר להיות שותף עסקי, קומוניסט בלע„ז; וחבינו חכל עד היכן חדברים מגיעים ולמה ירמזון מליו של „חרב הארוכה" חזה.

אבל, שומר אגד„י לא ינום ולא יישן וחמגיד מסינסק קבל בשבוע האחרון חזמנה מחבר„צ של ר' חיים בעיר העחיקה כדי לעשות חקריר ולשמע מה בפיו. ר' חיים בכבודו ובעצמו הפשיל את ראשו הגנרני וחשב לצדדין, כדרכו, ופתח בקולו חגרוני וחצרוד ובכבמאי חזרגוני החוגגרי: „שמעתי עליך, ר' פפחוביץ, כי אתה דורש ברבים דברי חשכלה ומינות ר„ל ומעביר את אחביי על דעתם"... ועגה לו „המגיד" כי הוא דורש עפ„י ד„ר ילינק „זה היה ידוע למתנגד גמור לחובבי ציון בתקופת ד„ר פינסקר)

נתבחל ר' חיים ואמר: „אוי-וואי'ם מ י ר ! יעלעניק איז דאך אנאפיקוירים!" (אוי ואבוי לי, חן ילניק הוא אפיקורס).

— לא, רבי, ענה לו המגיד, אני עושה את החיפך מר' מאיר: „תוכו זרק ואת קליפתו אכל". אני משתמש לא בתכנו של ילניק אלא בסגנונו.

— כלומר, ב ק ל י פ ה של ילניק, העיר לו הרב חישיש...

וחבר„צ של ר' חיים היה כמרקחה ממש, וגזרו עליו שיחתום בכתב ובחתימת ידו ממש, כי מחחייב הוא לבלי לדרוש עוד ברבים, וחכחב ערוך כדת וכדין עפ„י הנוסח שהגישו לאוריאל אקוסטה בשעתו... אבל, המגיד לא נחפעל כלל ודרש מבר„ץ לצרף לב„ד גם את הרב קוק.

—א„חא?! „את ה„יפיר רב„?" (חרב סיפו), הוא רוצה—צעקו כלם פה אחד—היה לא תחיה!

מה עשו? הגישו לפניו רשימת ארוכה של רבנים חסידים ופרושים, אשכנזים וספרדים רבנים למחצה ולשליש, מכל המינים והסוגים רק לא — קוקו לסוף דרשו מאתו בשם ר' חיים ובשם בר„ץ שיחזור אליהם לדין. הסגיד הבטיח לשוב ו ל א שב עד היום הזה.

* * *

ובכן, ויהי בוקר ויהי ערב יום שני ו„חרב הארוכה" חלך שוב לביחם„ד ב„אחוה" לדרש את דרשתו לפני הקחל. ביחכ„נ היה מלא עד אפס מקום וכלם עסרו כפח פעור ואזניחם כאפרכסח לשמע מדברי „חרב", שנחפרסם שמו ברבים ע„י חבר„צ מחעיר הקחיקה; ואך עלה לדוכן ופחח את פיו הקרוש וחנה — מ ר א ן! אכן אגודיסטית נמצה את השמשה ונפלה ישר על שלחנו ה„מגיד". וסיר אחרי האכן נפלו לחוך המקום הקרוש כנופיא שלמה של אגודיסטים וברא„ש עסרמ„קח וצעקו וצוחחו: „חרבי אסר עליו לדרש! בולשכיק!". וחסירי „חרב" סמינסק חחחילו צועקים מצדם: „לכו וחביאו איסור מ ח מ ו פ ט י ז!" חקול-קול יעקב עבר ל„קול-ישראל" ול„ידים ידי אנר„יי", ושני הצדדים הכו זא„ז, וה„שטנרס" חחחילו קפים כמלאכי-חבלה ו„קאפילרשים" חחחילו מחגלגלים ככדורי-רגל של ה„מכבי" בש„ק, עד שחגיעו השוטרים מבני-דודנו ועשו „שלום" בנבוחיחם בין שני הצדדים ועסרמ„קח וחבריו חובלו אחר כבוד, לא בסכונים, כי אם ברגל ל„נוקטה" וסביבם נשמרת מאד...

ומה היה סופו של ה„רב"? — כסופם של כל חרבנים שלנו. בצאחו מביחם„ד קבל על ראשו מן השמים מקלחת קרח עם ריח-ניחוח, כמנהג האגודיסטים בקרש...

* * *

ובשל מי כל ערעה חזאת? — ג„כ בשל „המכבים"!

כשנערכה בבאה-שקרים אספת המחאה כנגד „המכבים" בקשר עם המשחק של „כדור-רגל" בשבת וכל חרבנים ובביחו אש ונפרית על ראשי חציונים יס„ש שחם מחללי שבת בפרחסיא, כידוע, נודע בקחל כי ה„מגיד" מסינסק" נמצא בחוכם, ובקשו מאחו לעלות על חדוכן ולחשמיע מחני מילי מקליחחא כנגד „המכבים". המגיד לא נחבקש חרבה, ותעמוד במלית ודבר על קדושת השבת הל„ תעודה חקדושה ש„רדכיה ורכי נועם" ...

וכדי לבאר את חענין חביא להם משל נאה, וספר להם על ה„מימאגיק", חאגיה חקנקיה, שמבעה בים.

— ה„מימאגיק", אמר המגיד בנגחנו חנעים, יצא לדרכו בשלום וחביל עסו, כמה אלפים נפשות משועי-חארץ, וחבת, לפחם פחאם „בום"!—נשמע קול ספץ בחוך המכונות... ואולם כששמע ה„קאפיטאן" (רב חחובל) את חרסיקה חראשונה לא נחפעל ולא יצא מכליו חלילה, אלא שקמר על דוכנו ונחן צו לעוריו ולכל משרחיו וחמלחים לשמר על „הסדר", ו„חיינה" חילדים ירדו ראשונה, „ואיכ חנשים, ואיכ חזקנים ואיכ חגברים" „חעיקר חוא „הסדר"! „חמימאגיק"—אומר המגיד בנגיעה—מבע לאם לאם, וחקברנים עומר „ומר „חסדר" „חנמעים חולכים ומובעים ג„כ בסדר עד „מסף

(המשך בעמוד ר')

(המשך מעמוד ר')

בכסף מזומן וחצי בטשקים של תוצרת הארץ.

הצעתי לשלם חצי בכסף מזומן, כי בזמן הראשון יהיה קשה בבת אחת לעבור לשטח מלאה של טשקים תוצרת הארץ, כי רוב החנויות מלאות דזקא בתוצרת חוץ, והסוחרים צריכים עוד לשלם את חובותיהם לבתי החרושת שבחו"ל. וכן ישנן עוד סוף כל סוף הרבה סחורות נחוצות שעדיין לא יצרנו אותם, אבל לאט לאט נעבור לשטח של 75% תוצרת הארץ וכן הלאה עד הסוף.

מובן מאליו, שהצעה זו היא עדיין הצעה בלתי מעוברת בכל פרטיה — על הפרטים יצטרכו לדון מומחים בדבר. ובעיקר יצטרכו בזמן הראשון להזהר מאלה שירצו בודאי להכשיל את המפעל בכל מיני „חכמות צדדיות".

על בעלי התעשיה לגשת תכף יחד עם מנהלי הבנקים לעבוד פרטי ההצעה, והקהל הרחב — מובטחני שיחזיק בהם.

ואין לך דבר העומד בפני הרצון אפילו כשהרצון בא מתוך כפיה.

חי[illegible] במורד, לתחום.

עצורו!

זכרו, היפב היטב, שנבחרתם עפ„י חקת כנסת ישראל. הנותנת לכם סמכות לטפל רק בעניני משרד הרבנות, עזרה לחולים, חנוך, שחיטה וקבורה, ותו לא!

ורק בענינים אלה הנכם באי-כח של הקהלה העברית ולא יותר.

וכשמגיע הדבר לענינים פוליטיים—אינכם באי-כח של הישוב העברי.

זכרו היטב. שאין לכם סמכות רשמית לטפל בענינים כאלה בשם הישוב.

ואם ברצונכם לטפל גם בענינים פוליטיים—

אז עליכם קודם כל לפנות להישוב ולקבל את הסכמתו.

ואם הנכם חושבים, שתוכלו גם דברים כאלה לעשות מבלי לשאול לדעתו — אז אינכם אלא טועים.

ראו, הזהרנוכם!

ואם לא תשמעו לאזהרה — אז נצטרך להודיע קבל עם ובאופן גלוי, שאינכם באי-כחנו ושדעתכם אינה דעת הישוב!

קראו את שליחכם חזרה!

תנו למילס לעבוד בעצמו!

שתפתלקו.

בכסף מזומן וחצי בטשקים של תוצרת הארץ, תאמרו, שהבדל המחיר ז[illegible]ב הסחורה. או יפיה הוא הגורם—לא אאמין בזה.

כל אחד מתבאים הנה—הקריב הרבה יותר מתפרוטות של הבדל המחיר, וכל אחד מתם ותר על חיים של לוקסוס בגולה, וידע בפרוש ולמפרע —שכאן בא„י לא הלוקסוס הוא העיקר.

ובפרט-שעל מי רוב אין כבר להתביש בתוצרתנו: היא חזקה, יפה וזולה, ממש כמו תוצרת חוץ.

אלא מאיז

הרגל יש כאן. הרגל הקשה לשרש אותו הרגלנו במשך מאות בשנים. שאצל „הגוי" הכל טוב ויפה, אפילו אם הגוי (שכננו) הוא מזותם עד לכדי נועל נפש.

ואם גם ישנם לפעמים הבדלים במחיר— ואם גם על הקונה העברי להוציא על תוצרת שלנו פרוטות אחדות יותר—הלא דל הוא ערך ההבדל הקטן הזה לעומת התועלת הכללית שאנו מרויחים מתוצרתנו

ובנסיה גלותית זו, שאצל הגוי הכל יפה. ובנסיה זו שמתחשבים עם המומנס של הרצאת הפרוזה ולא עם התכלית של כל קיומנו בארץ— עלינו להלחם במרץ ובשיטה.

הטשקים הזלה, בחיותם קטנים — יוכלו לשלם בחם בשוק, בחנות, לשרעלים, לבעלי-מלאכה וכו'.

מה גרוע בזה?

ראשית — זו תוזיה כפין הלוחה פנימית. מחזור הכספים שלנו יוגדל. ואין לפחד מפר-אמון מצד הקחל. בזמן המלחמה ראינו שלטשקים כאלה שתוציא הארץ, ועד תל-אביב וכל ועד מושבה — היה אמון רב. ואפילו שכנינו בכרז את הטשקים הזלה על טשקים אחרים.

שנית — נהיה בטוחים, שחצי מחחזור הכסף בארצנו ישאר בארץ, ובעל כרחם של כל המסרבים יהיה מוצא עבור תוצרת הארץ. כיון שהסוחר לא יוכל להוציא את הטשקים הזלה כי אם אצל יצרן של תוצרת הארץ — אז מבלא הוא יחזיק בעיקר תוצרת הארץ, ואז הקרנה יקנה ממילא תוצרת הארץ.

מובן מאליו, שהמוסדות הלאומים שלנו יצטרכו להיות הראשונים להנהיג את המנהג לשלם לעקידיהם את משכורתם חצי בכסף מזומן וחצי בטשקים של תוצרת הארץ, ולאם לאם ישתרש המנהג, שכל מי שמשלם למי שהוא חוב, משכורת או תשלום של סחורה ישלם חצי

(סוף בעמוד ר')

[illegible] — [illegible] — [illegible]

בכוחה להתחרות בתוצרת חוץ בטיבה.
ינסה הקהל — ואחרי הנסיון ישפוט.
סיסמתנו — סחורה משובחה
סמלנה — „זהר"

הבנק מחזיר לו [illegible]
מהירות המשלח בטחון מוחלט
מחירים נוחים
פנו אל המשרד ותקבלו ידיעות מדויקות

כלי חרסינה, בדולח וכו
המחירים 50% פחות מההערכה
י. עמנואל מתל־אביב

לקוראינו:
קוראינו בטח ירגישו שעתונו הוגדל. ההוצאה רב ולמרות זה השארנו את המחיר של 5 מיל. נקוה, שהקהל הרחב ידע להעריך את מאמצ ינו

הבריאות הוא האושר !!!

השומר על בריאותו ישמור על קיבתו ראשונה — ולשמור על הקיבה משמע להיות זהיר באכילה — אין לך מקום יותר אחראי בנקיונו, בטיבו ובטעמו של האוכל

ממסעדת **מינס** הידועה בשרותה הנאמנה ובסבר פנים היפות

מקום הכי נוח לפגישות ידידים ורעים, כי במרכז העיר היא נמצאת. אולם ומרפסת רחבת ידים, והמשקפת לרחוב הראשי. אויר צח. משקאות חריפים, קרים וחמים — מי שבקר פעם — יתמיד לבקרה

קפה ומסעדת א. מינס ר' הרצל 15, ת"א, קומה ב,

הערה: ארוחות־צהרים מארבע מנות ב 6 גר"ו או a la Carte

(המשך מעמוד א')

המשל היה סוכן מאליו: תחורת הקדושה מובטחת, ואבל קליגו לשמר על הסדר כפי „המסורה ופיל".

ושוב חבינו כאנדיו עם מי יש לחם עסק תיכנו את כל האנדרדיה שלהם. כנגדו, עד חרמה.

* * *

ובכן, חזאנה של יום שלישי בערב בראי־מן „עדך קבוה בית בתצלחה מרוכה.

כוחנו כזה היא, כמובן, לא לתכנית המסורה של המסאמרי ולא ל„הלשונה", הקומדיה המצלחה המבוצלחה של „שוחלי", ולא „למשפט המפוסבים", שעדך נגד „הקהל הירושלמי" עדר נחמה, לא עליכם, כרכר עבירה כנגד „תוצרת חוץ" הקשה „מלירה" גלוי עם החצופה הישראלית בשרשם „איספורט", שבאמת מחריל. נבחנה מרקה מעמי כמאמרי על „השאלה הכוחבת שהפיע כ„ראי־היום" ביום „המשפט", הקבלי שאין כי מימני נבואה, כביו נתקיימה בחמרי מר ועד ה. קחל רב מכל המינים מלא את השאלה, ופחד הדבר, ש„הנאשם" הגדול אשר ישב על „ספסלי־הנאשמים ב„עדך לא היה עבוד וסרוכה, כדרך הנאשמים מפני מלחמה הבריטיה או מפני חשש המסיר, אלא אדרבה היה עליו השמח כאילו לא אליו מתכוונים כלל ולא עוד אלא שיצא במחיאת־כפים מוקדמת לדברי הקטיגור נגדו...

הכל, הכל מאד שלא הביאו את בדרב האת מכונתו הרגשית וביחוד חברה מכונת קול־עם כדי לגלם את כל המחזה וביחוד את הקלות המוחלטים הדרשות וגבויות־הקדוש.. ומה, אנו לכם רבותי? „אקטיוזר" הייתי בכמה זה... ועד „לקטיגוריה ולא רשמתי בכמה־מרשים את כל־מה שמוכר ועיכ אשתדל לספר לכם רק „מקרחי קטנה או כמו שקוראים לזה המסרים הקטנים „רשמי עפרון" ספנקסי [illegible]

* * *

— על הבמה ישבו על מרין חברי בית־דין הגדול, והתוכם משכנו והמלה, על כר נרחב הבית, יקר ובר־בית־הדין בזקנו המחודד ומאחוד המשקפי־הזב המקרים אשר לעינו. הוא נחל את המשפט בדרישה נמרצת, ששמנה בצבץ הזמר [illegible] נגד מרחקן על כל מחלק־

המשפט. ליטיגו הזחיר שלג הלבנון בזקנו השחור והבעל „דבר" בעצמו, ואחרון חביב — „מזכיר המשפטים", כלומר: ה„ריגיסטר" של המחזה אשר נחל את כל המכונה מאחורי הקלעים... לשמאלו של אביר הזחירו בשתיקתם שני השופטים, החכם כ ש ל מ ה והקתונאי ה ב ר ו ן. על כסא רם ונשא ישב ה„קטיגור" — מראה כ ה ן — ולשמאלו ישב על כסא נמוך „הסניגור", אשר הצטיין הפעם „ברא כרעא דאבוהי" ולטר זכות על ירושלים, בחינת: הם קטיגור וקח סניגור מקומו.

מראי גיסא, ישבו „השופטים המושבעים", רובם ככולם בחורים ובחורות ובתוכם או יותר נכון בראשם העויד הזותיק מאודיסא. נדמה, כאילו לכל חבר־השופטים הצעירים צמח זקן אחד לבן ואחוד המטיל קצת איכה ודרך־ארץ על הערים...

ומאידך גיסא — העדים משני הצדדים ובתוכם ר' עזמות...

אבל „המסמר" שבמשחקים היה השמש הצעיר שלא חזר על שיעורו מבעוד יום והכריז את שמות העדים עפ"י דרכו: הגברת כ ו ר ת! ומכיון שאלוהי החודים אינו נמצא בירושלים צעק שוב: הגברת ר ו ד ה! עד שחופיעה הגברת ג ו ד ל... וכשחגיע תורו של העד האחרון לסניגוריה צעק השמש! האדון פ י ל ס ן! האדון פ י ל ס ן! וקם האדון פ י ל ס ן, כנראה נתחלפו לו בפתקא האות ס' באות פ'.

„חכרתי חזה התנצל לפני כי הוא משמש בבית־המשפט אשר במגרש הרוסי ולא פנש קדיין את השמות האלה.

*

לא אביא לפניכם, כמובן, את כל דברי העדים בקטגוריה ובסניגוריה, שכמתמא תקראו בעתונים היומים שלנו, אבל רוצה אני רק להזכיר את תגובתו של ב"כ „חנובה" על החפרש הגרול במחירי התאמה והחלב.

— מודה אני ומתודה, מקב"כ החברה, כי המחירים שלנו הם גבוהים מאד אך למראית עין, מפני כי האוכל המאה אוסטרלית ושותה חלב אחר שיש בו מיקרובים עתיד הוא לחלות ולשלם אח"כ לרופאים ולכתי־מרקחת הרבה יותר מהפרש המחיר שהוא משלם עכשיו, ונמצא הפסדו יוצא בשכרו...

ועיז הזכיר לי אחד מן הצד את המעשה באותו שרכן, שרכר נכבדות ככחור אחד והציע לפניו כלה נאה והמודה.

— אבל, רב שרכן, — טען הבחור — הרי הנערה צולעת ברגלה הימנית?...

— ארכבה, טען השרכן, זהו לטובתך, שער בנפשך, שלו נשברה רגלה א ח ר התחונה הרי היית סובל בגזק הרפואות והרופאים ונגמת־נפש ולסוף היתה לך אשה צולעת. הן טומב שתקח צולעת לכתחילה ונמצאת מ ק מ ן את הוצאות הרפוי אח"כ...

כן, רבותי, מי שקונה אוקיה המאה במחיר כפלים מ ק מ ן בהוצאות רפוי, שיוכלו להיות חלילה אם יחלה הקונה מחלב אחר...

וקכשיו, צא וחשוב! — כן מוען ב"כ תגובה — בירושלים עיה"ק ישנם, כן פורת יוסף, כששים אלף מאחב"י, ואם כל נפש מישראל שותה מעלה מטה כ ו ם אחת ליום הרי זקוקה ירושלים עיר הקדש לששים אלף כוסות חלב ליום, כלומר לחמשת אלפים רוטל בכל יום, וירושלים קונה „מתנובה" רק 1500 רוטל חלב ליום, ואם נצרף לזה עוד 500 רוטל מיחודים אחרים הרי יוצא באופן ברור כשמש בצהרים כי חישוב העברי בירושלים, זה „הנאשם" הגדול, קונה 3000 רוטל חלב ליום מלא יחודים...

ימלח־נא לי ב"כ החברה. אם אסר לו בגלוי כי לא נכונה תשובתו לקטיגור בראשית דבריו, שחוא מ כ י ר את „הנאשם", כלומר את הצבור העברי בירושלים עיה"ק. יאמיר־נא לי בלא שבועה ובלא נקימת־חפץ, כי ישנם בעירנו מאות ואלפים יחודים, שאינם זוכים לראות מ ת ־ ח ל ב (לא של הרסת!) בעיניהם כל השנה, והחשבון האסטרונומי (לא „חגסטרונומי") שלו מזכיר לי את החשבון שקשו פעם הפקידים בפריז לברון רומשילד לפני ארבעים־חמשים שנה:

— צא וחשוב — אמרו לו לבריב — ישנם בעולם חמשה עשר מיליון יחודים N'est-ce pas?

— Mais oui! (אמנם כן), ענה הבריב.

— ויחודים עורכים את הסדר בליל פסח (וגם שני „סדרים"). N'est-ce-pas?

— „Certainement"! (בודאי) ענה הברון.

— ואם כל יחודי ישתה — כן הסביר לו הפקיד — רק ארבע כוסות ב„סדר", הרי זקוק עם ישראל לששים מיליון כוסות כשנה, כלומר לחמשה עשר מיליון בקבוקים, זאת אומרת לתרפ"ם אלפים חביות וכן הלאה.

הנריב נטל את עפרונו ומצא כי חשבון הכוסות והבקבוקים מתאים. — ואם יטעו, — הוסיף הפקיד — כרסים כא"י ויכנו יקבים בכל המושבות הרי לא יספיקו היינות אפילו ל„ארבע כוסות" של יין א"י, יין כשר לפסח, מחוצרת־הארץ...

בקיצור, „חשבון־צרק" זה הוא הוא שגרם לבנין היקבים בראשון לציון, זכרון־יעקב ואפילו בראש־פנה. מסנו יחד ומסנו פנה לכל תעשית היינות של „הכרמל־המזרחי" שיצאו להם מונופולין בכל העולם והמפרנסים בכבוד (בריות — אני מסופק!) מאות ואלפי נפשות מישראל בא"י ובחו"ל.

* * *

את העדות המסקורית ביותר והמעניינת ביותר שמענו מפי הגברת נ. אשת־חיל זו התגוללה על ב"כ „תנובה" בנגד המחירים הגבוהים ודברה על אוסטרליה זכאה בטענות צודקות על המנדלרים שהם מוסחים גדולים לתפר נעלים צרות — ואין איש יודע למי הנעל דוחקת — ואגב ספרה מעשה ב„פצע" שקבלה פעם ברגלה (ובשעת דבורה הראתה גם את המקום). בדרך בין קרית־משה ובין טבריה, ועל ה„טשוקולדה" של ליבר שהיא נתונה בקופסאות יפות ואין תוכה כברה, ועל ההנהלה הציונית שלא קנתה בכספיה די בחמות ועל כלל ישראל שאינו שולח כספים, ועל המוחרים שהם מביאים גרבים קטנים רק במדה 8½ לפי המודה ולא 9 לפי המדה של רגליה.

— היכן קנית את נעליך? שאל הקטיגור.

— לסנים הייתי תופרת אצל גוי, ענתה העדה, אבל מזמן הפרעות „אין לי לב" לפנות לגוי ואני קונה מיהודי.

— והיכן קנית את כובעך?

— מחנות של יחודים, ואני חושבת כי זוהי תוצרת־הארץ.

— ולמה רוצות הגברות לקנות נעלים דוקא מתוצרת־חוץ?

— כדי שהרגל תהיה יפה...

— ובכן, שאל הקטיגור, מפני מה מתעניינות הנשים יותר ביפי הרגל מיפי הראש? (הקהל מתפרץ בצחוק)

על זה ענתה העדה:

— שאלה זו צריך לשאל מהגברים...

* * *

שאלני הקטיגור: מה אתה יודע ע"א הבירה?

וספרתי לקהל את העובדה הזו: פעם החסנתי עם חברי לידידנו בת"א והגיש לפנינו על השלחן בירה, שעשה יהודי חרש סגרסליה, מתוצרת־הארץ.

האורחים מעסו קצת מהבירה ועקסו את חטסם ואמרו: לא! רואים כי זוהי תוצרת־הארץ, בירה יהודית... תן לנו בירה טובה, אמתית!

מה עשה בעל־הבית? — הוריד את הבקבוקים מעל השלחן וכעבור רגעים מספר הביא בקבוקים אחרים מלאים בירה „פילזנר" הגרמנית. הבקבוקים נפתחו ברעש גדול והכוסות נתמלאו קצף רב.

— אך זוהי בירה טובה! — קראו כלם — מה שקוראים בירה! הן עפ"י הטעם מרגישים שזוהי בירה אמתית, מקורית, גרמנית!

ולאחר שבלענו את הבירה מן הכוסות עד תומן וכליני לשתות את הבקבוקים, פנה אלינו בעל־הבית ואמר: ועכשיו, אורחי היקרים, יש לי לגלות לכם סוד קטן. הבירה הזו שב"כ נהניתם מסנה היא הבירה של היחודי מת"א, שמאמתם בה מקודם, אלא שהחלפתי את הגושפנקא והדבקתי על הבקבוקים א מ י ק י מ ו ת אחרות...

*

ושוב שאל הקטיגור: מה אתה יודע כדבר תוצרת־חוץ?

— ידעתי הרבה, ענתי לו, אלא שאספי מעט. ידעתי אשה אחת שנמעה לחדל כדי לדדת שם ולמען יהיה הבן הילוד מתוצרת־חוץ.

— ולמה כל זאת?

— היא החליטה לגדל את בנה בא"י ולעשותו פעם לפקיד בקרן היסוד, ותוצרת־חוץ היא סגולה למשרה נכוחה ולמשכרת שמנה...

— ומה היה המסוף!

— הילד מת...

*

— ומה יחס החנוני לתוצרת־הארץ? שאלני פתאום הסניגור.

— מצוין! — ענתי לו — הייתי בשבוע זה בחנות אחת בשעה שנכנס קונה וביקש מחוברת שיש ממנה גם תוצרת־הארץ וגם תוצרת־חוץ. פנה אליו החנוני ושאל:

— רוצה אדוני מתוצרת־הארץ או ד ב ר מ ו ב?...

*

— ומה יחס המשלה לתוצרת־חוץ? שאלני ראש „השופטים המושבעים" מתוך משקפיו המבריקים.

— לא רע, ענתי לו, ומיכן לדבר שהמשלה קראה לרחוב הקולה מרחוב יפו לכית־הרב ובית החולים הדסה בשם „באמומה". יש אומרים כי זה על שם פילומה ערבי, אבל האמת היא כי השם כ א מ ו מ ה נקרא על „באמת" הנמצאת בריוק לסול רחוב באמומה..

אבל, נודע לי כי המשלה פנתה לעקר־תלשון לקרא כשמות עברים לרחובות אחדים בירושלים. את השם „נוספריד ר־כויאוף" תרגמו „שלומיאל מן המרכז" ואת השם „סליסנדר" (כן הסגרש הרוסי ובית עסיאל) הפכו ל„סים לנדר".

* *

אחרי נאומי הקטיגוריה והסניגוריה נוקצו יחד ה„שופטים המושבעים" רגעים אחדים והוציאו את פסק־דינם. הזקן שבחבורה קם והכריז: „אשם אבל ראוי לרחמים". אמנם הבחורים והבחורות שהיו הרוכז תחליטו: „אשם" אבל חיכן נשמע שיהודים רחמנים בני רחמנים יהיו „נזלניס" ויגזרו: „בלי רחמים"?, וכיחה קבל ראש השופטים המושבעים מראש הוראות להתאים עם הפסיד של השופטים. ואגב, יש אומרים כי הריביזיוניסטים מערערים על הפסיד ובבית־הכנסת „ישורון" תהיה „ריביזיה" על הפסיד בשב"ק זו.)

לאחר שהאב"ד הקריא את הפסקיד במשך חצי שעה, — שהפיקו לכתב, כנראה, בסכונה על הבמה כמשך חמשת הרגעים, של התחיקצות, — קמו כלם — גם הצבור הנאשם וגם השופטים המושבעים והבלתי־מושבעים, נעולי נעלי באטא וסלסנדרה ולכושי כתנות וגם וכובעי ברלין, ושרו כלם בהתלהבות גדולה: „עוד לא אבדה תקותנו!"

והיפה שבדבר, כי אחרי השירה התפרץ אחד הסנדלרים בקריאה: „בח לתוצרת חוץ!", חוץ, כמובן, מתוצרת־חוץ זו שהוא מציג בעצמו בחנות־הסנדלריה שלו...

דפוס „העברי" של יחיאל ורקר ירושלים